

Wskazówki przed wyborem uczelni.

Kilka kroków na uczelnię :-)

➤ Krok pierwszy- diagnoza predyspozycji zawodowych

Poznanie swoich cech, umiejętności i zainteresowań to pierwszy i najważniejszy krok w wyborze kierunków studiów.

Odpowiedz sobie na następujące pytania:

- **Jaki jestem?**
Pomyśl, jakie masz zalety i wady, w jakiej pracy Twoje zalety będą bardzo cenione, mogą przydać.
- **Co mnie cieszy?**
Zastanów się, co daje ci satysfakcję, co lubisz robić.
- **Co mnie interesuje?**
Pomyśl, jak swoje zainteresowania mógłbyś wykorzystać w swojej przyszłej pracy.
- **Nauka jakich przedmiotów sprawia mi największą przyjemność?**
Czy są to przedmioty przyrodnicze, matematyczne, humanistyczne czy artystyczne?
- **Z którymi mam największe problemy?**
- **Czego uczę się szybciej niż inni?**
- **Co robię dobrze, lepiej niż inni?**
- **Jakie mam uzdolnienia?**
Do czego masz predyspozycje? Czy jesteś sprawny fizycznie, czy masz dobry słuch i wycucie rytmu, a może rysowanie nie sprawia ci kłopotu?
- **Jak spędzam czas wolny? Jakie jest moje hobby?**
Czy uprawiasz sport, chodzisz do kina, teatru, na wystawy, czytasz książki, robisz zdjęcia?
- **Jaki mam charakter i temperament?**
Czy lubisz pracować w zespole, czy raczej jesteś indywidualistą? Czy pociąga Cię gwar wielkiego miasta, czy lepiej się czujesz w cichej, niewielkiej miejscowości.
- **Jakie bariery stawia mi moja osobowość, zdrowie fizyczne, uzdolnienia?**
Musisz sobie uświadomić swoje słabe punkty. Przy braku pewnych predyspozycji na niektórych kierunkach po prostu nie dasz sobie rady. Nie pomoże fakt, że zawsze chciałeś studiować na Akademii Filmowej, jeśli nie masz za grosz talentu lub masz wadę wymowy. Nie poradzisz sobie na Akademii Sztuk Pięknych, jeśli nie masz zmysłu plastycznego, wyobraźni. W przypadku szkół wojskowych, policyjnych oraz szkolących strażaków istotna jest sprawność fizyczna i idealny stan zdrowia. Jeśli w tym momencie będziesz potrafił stwierdzić, że niektóre kierunki nie są dla ciebie stworzone, unikniesz późniejszego bolesnego rozczarowania.

Studia a praca

- **Gdzie chciałbym pracować? W czym bym się realizował?**

Zastanów się, w jakiej pracy się widzisz, jaka będzie ci dawać satysfakcję.

- **Studiując jakie kierunki będę miał szansę rozwijać swoje pasje?**

Nie musisz w tej chwili mieć pewności co do konkretnej specjalizacji np. czy będziesz zajmować się prawem rodzinnym, czy prawem spółek handlowych, czy będziesz foniatram czy dermatologiem. Na tym etapie rozważań istotne jest, że chcesz studiować prawo, że chcesz być lekarzem. To samo dotyczy innych kierunków: ekonomii, budownictwa.

- **Czy chcę dużo zarabiać kosztem większego wysiłku i stresu, czy zadowolę się niezbyt wygórowaną ale stałą pensją?**

W pierwszej kolejności wybierz więc kilka kierunków, które odpowiadają twoim zainteresowaniom i dopiero wtedy rozważ dodatkowe czynniki (perspektywy zawodowe, miejsce studiowania itd..).

Rynek pracy i perspektywy zawodowe

Zainteresowania powinny być najważniejszym czynnikiem wyboru odpowiedniego kierunku studiów, ale nie sposób jednak pominąć kolejnych ważnych pytań:

- **Czy będzie popyt na specjalistów po tym kierunku?**

Jeśli marzysz, aby zostać etnografem i badać kultury plemion afrykańskich, spróbuj ocenić swoje szanse na znalezienie etatu. Zapotrzebowanie na takich specjalistów jest minimalne, jeśli w ogóle. Może większe szanse będziesz miał po kierunkach pokrewnych historii, antropologii czy archeologii?

- **Jakie są perspektywy otrzymania pracy po danym kierunku?**

Spróbuj wybrać któryś z kierunków, a następnie zastanów się, czy jest szansa na szybkie znalezienie pracy po jego ukończeniu. Przejrzyj w gazecie lub Internecie oferty pracy, czy znalazłeś choć jedną, która mogłaby zainteresować absolwenta takiego kierunku. Zrób rozeznanie. Czy w twojej miejscowości lub okolicy istnieją, bądź powstaną w najbliższym czasie, firmy, w których mógłbyś po ukończeniu nauki znaleźć zatrudnienie?

Jeśli na te pytania odpowiedziałeś twierdząco, chyba jesteś na dobrej drodze, jeśli przeciwnie wszystkie odpowiedzi były negatywne - wybór nie jest najszcześniejszy.

- **Jakie zawody mają perspektywy rozwojowe?**

Odpowiedź na to pytanie jest niezwykle istotna przy wyborze kierunku studiów. Jednak sytuacja na rynku pracy jest bardzo dynamiczna i zmienia się z roku na rok. Trudno przewidzieć, jakie będzie zapotrzebowanie za lat 5, kiedy będziesz opuszczał mury uczelni wyższej. Dziś może brakować np. informatyków, ale jak będzie za pięć lat? Mimo wszystko, warto zapoznać się z długofalowymi perspektywami dotyczącymi rynku pracy. Tego typu informacje znajdziesz bez większego trudu w serwisach ekonomicznych w Internecie.

- **Jaki zawód pozwoli mi utrzymać siebie i rodzinę?**

Niektóre zawody uchodzą za bardziej, inne za mniej popłatne. Za jeden z najlepiej opłacanych zawodów uważa się, nie bez racji, zawód prawnika.

Z drugiej jednak strony trudno jest bez znajomości wdrzeć się do prawniczej korporacji. Jeśli jesteś spoza tzw. kręgu możesz często pomarzyć o wysokich zarobkach i intratnej posadzie. Podobnie jest wśród lekarzy czy architektów. Dlatego może być bardziej opłacalne podjęcie pracy w mniej, na pierwszy rzut oka, popłatnej branży, by jednak później mieć szanse awansu i lepszych zarobków.

- Dowiedz się co kryje się pod dziwną nazwą kierunku: logistyka, mechatronika, inżynieria biochemiczna. Dowiedz się czym się zajmuje zawodowo logistyk, kulturoznawca, antropolog? Gdzie pracuje metalurg? Do jakiej pracy przygotowuje oceanografia? Jakie warunki pracy ma geolog czy geodeta? Jak wygląda dzień pracy konserwatora obrazów albo technologa żywności? Czym zajmuje się pielęgniarz alpinistyczny, arborysta?

➤ **Krok drugi - wybór uczelni**

Masz już wybrany kierunek oraz listę rezerwowych z awaryjnego "planu B" i przemyślałeś perspektywy zawodowe, które otwierają się przed jego absolwentami. Teraz musisz odpowiedzieć na kolejne pytania.

- **Jaki ośrodek akademicki mam wybrać?**
Daleko czy blisko domu? Studia w Warszawie czy Krakowie będą znacznie droższe niż w Rzeszowie czy Opolu, ale w dużym ośrodku będziesz miał większe szanse na podjęcie pierwszej pracy jeszcze na 4 czy 5 roku studiów. To ogromny atut.
- **Na jakiej uczelni studiować, prywatnej czy państwowej?**
Wiadomo, że studiami w szkołach prywatnych wiąże się z czesnym i nie zawsze wysokim poziomem nauczania z kolei znacznie łatwiej się dostać niż do szkół publicznych.
- **Studia na politechnice, uniwersytecie czy akademii?**
Niektóre kierunki można studiować na różnych typach uczelni. Na przykład grafikę na uczelniach artystycznych i technicznych, ochronę środowiska czy informatykę na uniwersytetach lub politechnikach, ekonomię i finanse na politechnikach lub akademiach ekonomicznych. Rodzaj uczelni wpływa na program studiów i propozycję zajęć. Przed wyborem, sprawdź dokładnie, program której uczelni jest bliższym Twoim oczekiwaniom. Z proponowanym programem możesz się zapoznać na internetowych stronach szkół wyższych.

Wybierając uczelnię sprawdź:

- Jaką pozycję zajmuje szkoła w różnych rankingach. W przyszłości, dla pracodawcy będzie istotne, jakiej uczelni posiadasz dyplom.
- Sprawdź ofertę edukacyjną uczelni oraz zaplecze socjalne (domy akademickie, stołówki, basen, siłownia itp.).
- Zwróć uwagę na to, jak wygląda współpraca uczelni z placówkami zagranicznymi.
- Jaką kadrą naukową dysponuje? Czy wykładowcy są praktykami? Czy publikują podręczniki z danej dziedziny? Co mówią o nich studenci?

- Jak ma uczelnia programy stypendialne, możliwości praktyk i staży. Zdobywanie doświadczenia praktycznego jeszcze w ramach studiów jest bardzo istotne.
- Warto zorientować się, czy system nauczania na danej uczelni jest nowoczesny, czy uczelnia jest elastyczna wobec studentów i można sobie samemu układać plan zajęć.
- Istotne są też specjalizacje, które proponuje uczelnia. Obecnie, na rynku pracy, większe szanse znalezienia pracy ma osoba o wąskiej specjalizacji niż ta, która się zna na wszystkim.

➤ Krok trzeci - sytuacja finansowa

Jest to kolejny obszar, który musisz przeanalizować i odpowiedzieć na pytanie:

- Czy moja sytuacja rodzinna i finansowa pozwoli mi na studiowanie poza miejscem zamieszkania?
- Czy nie będzie zbyt dużym obciążeniem budżetu domowego wynajęcie akademika czy stancji?
- Czy będzie mnie stać na codzienne dojazdy i czy nie będzie to dla mnie zbyt męczące?
- Czy mogę sobie pozwolić na pięcioletnie studia magisterskie czy skończę edukację po trzech latach na poziomie licencjatu?
- Czy chcesz studiować w trybie studiów dziennych, wieczorowych czy zaocznych? Nauka w trybie wieczorowym i zaocznym umożliwia podjęcie pracy, dzięki której nabędzie się doświadczenia, które z pewnością będzie pozytywnie oceniane przez przyszłych pracodawców.

Gdzie szukać informacji o uczelniach

Istotnym źródłem wiedzy w tym zakresie są dziekanaty i sekretariaty poszczególnych instytutów, a także uczelniane i wydziałowe komisje rekrutacyjne.

Wiele uczelni organizuje tzw. dni otwarte, podczas których można na miejscu dowiedzieć się wszystkiego o specyfice kierunku i programie zajęć. Jest to także okazja, by porozmawiać z pracownikami uczelni.

Oczywiście Internet jest kopalnią informacji. Niestety trzeba uzbroić się w cierpliwość i poświęcić sporo czasu, aby odfiltrować potrzebne informacje.

Najlepiej jest jednak udać się na wydział i porozmawiać w czasie "okienek" (przerwa między zajęciami) bezpośrednio ze studentami. Studenci zazwyczaj bardzo chętnie odpowiedzą ci na każde pytanie. W tych kwestiach możesz liczyć zazwyczaj na pełną życzliwość i szczerość. Można też porozmawiać z pracownikami naukowymi podczas ich dyżurów na uczelni.

Doradca zawodowy

W oparciu o materiały doradcze ze strony aleklasa.pl oraz książkę

„Doradztwo edukacyjno-zawodowe”, KOWEZiU, Warszawa 2014